

UDENRIGSMINISTERIET

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg

Kopi: UPN

Astatisk Plads 2
DK-1448 København K
Telefon +45 33 92 00 00
Telefax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
<http://www.um.dk>
Girokonto 3 00 18 06

Bilag

1

Sagsnummer

2017-108

Kontor

EKN

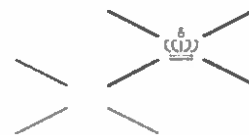
3. maj 2017

SAMLENOTAT

Rådsmøde (udenrigsanliggender - forsvar) den 18. maj 2017

Med henblik på mødet i Folketingets Europaudvalg den 11. maj 2017 – dagsordenspunkt rådsmøde (udenrigsanliggender - forsvar) den 18. maj 2017 – vedlægges Forsvarsministeriets samlenotat vedrørende de punkter, der forventes optaget på dagsordenen.

Anders Samuelson

FMN-DIF
2017/002827 -
02. maj 2017

Rådsmøde (udenrigsanliggender) den 18. maj 2017

Samlenotat

1. Sikkerheds- og forsvarspolitisk implementering af EU's Globale Strategi	2
2. EU-NATO samarbejde	6

1. Sikkerheds- og forsvarspolitisk implementering af EU's Globale Strategi

KOM-dokument foreligger ikke

1. Resumé

På rådsmødet (udenrigsanliggender inkl. forsvar) den 18. maj 2017 ventes der en drøftelse af de forsvarsmæssige aspekter af den sikkerheds- og forsvarspolitiske opfølgning på EU's Globale Strategi. Drøftelserne forventes at have fokus på udmøntningen af traktatens bestemmelser for permanent struktureret samarbejde (PESCO) samt PESCO's forbindelser til de øvrige nye forsvarsmæssige initiativer, herunder særligt Kommissionens forslag om en europæisk forsvarsfond (EDF) og forslaget om tilbagevendende frivillige gennemgange af medlemslandenes forsvarskapaciteter (CARD). Der forventes vedtaget rådskonklusioner om den samlede sikkerheds- og forsvarspolitiske opfølgning af EU's Globale Strategi på rådsmødet. De civile aspekter drøftes på rådsmødet (udenrigsanliggender) den 15. maj 2017, der forlægges for Folketingets Europaudvalg den 5. maj. Danmark vil som følge af forsvarsforbeholdet ikke kunne deltage i eller bidrage til at finansiere de forslag til en styrket sikkerheds- og forsvarspolitik (CSDP), der har hjemmel i bestemmelser, der er angivet i forbeholdet, og som har indvirkning på forsvarsområdet. Danmark lægger vægt på, at udviklingen af CSDP'en sker i komplementaritet til NATO, og at de civile dele af CSDP'en styrkes og tilpasses den ændrede europæiske sikkerhedskontekst.

2. Baggrund

Den 14. november 2016 vedtog Rådet (udenrigsanliggender) konklusioner omhandlende implementeringen af de sikkerheds- og forsvarspolitiske initiativer i EU's Globale Strategi (EUGS). EUGS havde sit opdrag i Det Europæiske Råds (DER) konklusioner fra juni 2015. EUGS blev udarbejdet af udenrigsrepræsentanten (HRVP) og præsenteret ved DER i juni 2016. I lyset af den øgede terrortrussel og det øgede konfliktniveau i og omkring Europa pegede strategien bl.a. på behovet for en styrkelse af EU's sikkerheds- og forsvarspolitiske samarbejde (CSDP).

Den 17. oktober 2016 gav Rådet HRVP'en i opdrag at udarbejde forslag til implementeringsplaner for EUGS' initiativer, herunder også for de sikkerheds- og forsvarspolitiske initiativer. På baggrund af HRVP'ens forslag til en sikkerheds- og forsvarspolitisk implementeringsplan vedtog Rådet den 14. november 2016 omfattende konklusioner om EU's ambitionsniveau for CSDP og en dertilhørende række af initiativer, som man ønskede iværksat med henblik på at indfri dette ambitionsniveau.

Rådskonklusionerne fra 14. november 2016 var en del af den sikkerheds- og forsvarspolitiske pakke, der blev præsenteret og endosseret ved DER den 15. december 2016. De øvrige

elementer i pakken var Kommissionens meddelelse om en forsvarshandlingsplan (EDAP) og en implementeringsplan for EU-NATO fælleserklæringen fra NATO-topmødet i juli 2016. DER hilste initiativerne velkommen, og understregede vigtigheden i at initiativerne hurtigt blev omsat til konkrete tiltag. DER gav endvidere Rådet til opgave at give en statusrapport for implementeringen ved DER i hhv. marts og juni 2017.

Den fælles Udenrigstjeneste (FUT) har siden december haft særligt fokus på at konkretisere en række udvalgte forsvarsmæssige initiativer, herunder 1) oprettelsen af en militær planlægnings- og udførelsesenhed i Den Fælles Udenrigstjeneste (MPCC), der blev politisk vedtaget af Rådet den 6. marts 2017, 2) udmøntning af traktatens bestemmelser for permanent struktureret samarbejde (PESCO) og 3) tilbagevendende frivillige gennemgange af medlemslandenes forsvarskapaciteter (CARD). Sideløbende hermed har Kommissionen arbejdet på at konkretisere forslaget om en europæisk forsvarsfond (EDF), der blev fremsat i EDAP'en. Medlemslandene er blevet løbende konsulteret i Udenrigstjenestens og Kommissionens arbejde.

Fsva. opfølgningen på de civile initiativer drøftes dette særskilt på Rådsmødet (udenrigsanliggender) den 15. maj.

Danmark vil som følge af forsvarsforbeholdet ikke kunne deltage i eller bidrage til at finansiere de forslag til en styrket sikkerheds- og forsvarspolitik (CSDP), der har hjemmel i bestemmelser, der er angivet i forbeholdet, og som har indvirkning på forsvarsområdet. Danmark lægger vægt på, at udviklingen af CDSP sker i komplementaritet til NATO og at de civile dele af CSDP styrkes og tilpasses den ændrede europæiske sikkerhedskontekst.

3. Formål og indhold

Det forventes, at HRVP'en vil briefe Rådet om status for arbejdet med de forsvarsmæssige initiativer og desuden orientere om Rådets drøftelser af de civile initiativer fra Rådsmødet (udenrigsanliggender) d. 15. maj. Herefter forventes Rådet efter en drøftelse af de forsvarsmæssige initiativer at vedtage rådskonklusioner, der gør status for både de forsvarsmæssige og civile initiativer og udstikker retningslinjer for det videre arbejde.

Fokus for Rådets drøftelser af de forsvarsmæssige initiativer ventes at have fokus på udmøntningen af EU-traktatens bestemmelser for permanent struktureret samarbejde (TEU Art. 42, stk-6 og Art. 46 samt Protokol nr. 10), der gør det muligt for villige medlemslande at indgå i et intensiveret samarbejde på forsvarsområdet. Drøftelserne forventes ikke mindst at omhandle spørgsmålet om adgangskravene og forpligtelserne for de medlemslande, der ønsker at være med i PESCO.

Rådet forventes også at skulle berøre spørgsmålet om sammenhængen mellem PESCO og de øvrige initiativer inden på forsvarsområdet, herunder særligt initiativet vdr. tilbagevendende gennemgange af medlemslandenes forsvarskapaciteter (CARD) og Kommissionens forslag om en europæisk forsvarsfond (EDF). Med CARD ønsker man at tilvejebringe et bedre grundlag for identifikation af fremtidige kapacitetsmangler på forsvarsområdet, der kan danne grundlag for udviklingen af forsvarskapaciteter i rammen af konkrete PESCO-projekter. Kommissionens forslag om EDF anses som en mulig finansieringskilde til sådanne kapacitetsprojekter i forsknings- og udviklingsfasen.

På grund af forsvarsforbeholdet kan Danmark ikke deltage i PESCO eller i CARD. Forsknings- og erhvervsrelaterede initiativer, finansieret via EU-budgettet, i rammen af EDF forventes ikke at være omfattet af forsvarsforbeholdet. Danske virksomheder er ikke omfattet af forsvarsforbeholdet.

Rådets drøftelser den 15. maj forventes at have fokus på styrkelse og udvikling af EU's civile kapabiliteter samt på prioriteterne for EU's civile missioner. Det forventes, at udenrigsrepræsentanten vil foreslå, at de fremtidige prioriteter for EU's civile missioner skal være sikkerhedssektorreform, grænsekontrol, maritim sikkerhed, terrorbekæmpelse, bekæmpelse af organiseret kriminalitet samt hybride og cybertrusler. Derudover ventes en drøftelse af forskellige forslag til, hvordan man kan øge hastigheden, hvormed missioner kan etableres ved eksempelvis hurtigere rekruttering af specialiseret personale og optimering af tværgående logistiske støttefunktioner.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentets Udenrigsudvalg (AFET) har i en betænkning af 25. oktober 2016 udtalt ønske om en ambitiøs videreudvikling af EU's forsvarspolitik, herunder en styrkelse af forsvarsindustrielt samarbejde og støtte til forsvarsrelateret forskning. Udvalget udtrykker desuden ønske om et styrket EU-NATO samarbejde. Europa-Parlamentets Udvalg for det Indre Marked og Forbrugerbeskyttelse (IMCO) har i en betænkning af 12. oktober 2016 udtrykt støtte til en styrkelse af og større strategisk kohærens for den Europæiske Forsvarsteknologiske og Industrielle Base (EDTIB).

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Drøftelserne forventes i sig selv ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser eller konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, erhvervslivet, miljøet eller beskyttelsesniveauet. De enkelte, kommende initiativer vil blive vurderet, når de konkrete forslag foreligger. Danmark deltager som følge af forsvarsforbeholdet ikke i finansieringen af militære aktiviteter i EU-regi.

8. Høring

Sagen har ikke været i høring.

9. Forhandlingssituationen

Der er generel opbakning til en styrkelse af den fælles forsvars- og sikkerhedspolitik, herunder initiativer til en styrkelse af de civile aspekter af det sikkerheds- og forsvarspolitiske samarbejde.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter overordnet ambitionen om at øge mulighederne for, at EU's fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik kan bidrage til at håndtere Europas sikkerhedsudfordringer. I de videre drøftelser vil regeringen fortsat arbejde for, at der sker en styrkelse af de civile aspekter af CSDP, ligesom der lægges vægt på, at udviklingen af CSDP i videst muligt omfang skal ske komplementært til NATO, herunder med henvisning til EU-NATO erklæringen fra NATO-topmødet i Warszawa i juli 2016. Som følge af forsvarsforbeholdet vil Danmark ikke deltage i aktiviteter, der har hjemmel i bestemmelser, der er angivet i forbeholdet, og som har indvirkning på forsvarsområdet.

Regeringen lægger vægt på, at drøftelsen ikke foruddiskonterer indholdet af den næste flerårige finansielle ramme, gældende fra 2021. Regeringen lægger endvidere vægt på, at initiativer sfa. EU's globale strategi finansieres via omprioriteringer

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Den sikkerheds- og forsvarspolitiske opfølgning på EU's Globale Strategi blev forelagt for Folketingets Europaudvalg den 3. marts 2017. Rådsmødet den 15. maj blev forelægges for udvalget den 5. maj 2017.

2. EU-NATO samarbejde

KOM-dokument foreligger ikke

1. Resumé

På rådsmødet forventes medlemslandene at blive orienteret om status på opfølgningen af fælleserklæringen om et styrket EU-NATO samarbejde, der blev givet i forbindelse med NATO-topmødet i juli 2016. I fælleserklæringen identificeredes 7 områder med særligt potentiale for styrket samarbejde: 1) hybride trusler, 2) operativt samarbejde, 3) cybersikkerhed- og forsvar, 4) udviklingen kapaciteter, 5) styrkelse af forsvarsindustrien, 6) koordination af øvelser, og 7) støtte til kapacitetsopbygning i nærområdet. Disse 7 områder blev i december omsat til 42 konkrete tiltag, som blev politisk godkendt på ministerniveau i både EU og NATO. Til juni vil EU's udenrigsrepræsentant og NATO's generalsekretær præsentere en fælles rapport om status for tiltagenes implementering. Det er en dansk mærkesag at fremme EU-NATO samarbejdet, og at samarbejdet skal stå centralt i EU's fælles sikkerheds- og forsvarspolitik.

2. Baggrund

På rådsmødet forventes medlemslandene at blive orienteret om status på implementeringen af de 42 tiltag, der blev politisk vedtaget på ministerniveau i både EU og NATO i december 2016. Tiltagene blev udledt af fælleserklæringen om EU-NATO samarbejde, der blev givet af hhv. formanden for Det Europæiske Råd, Donald Tusk, kommissionsformand Jean-Claude Juncker og NATO's generalsekretær Jens Stoltenberg i forbindelse med NATO-topmødet i Warszawa i juli 2016.

I fælleserklæringen identificeres 7 områder, hvor man så et særligt potentiale for styrket samarbejde. Disse omfattede: 1) hybride trusler, 2) operativt samarbejde, 3) cybersikkerhed- og forsvar, 4) udviklingen kapaciteter, 5) styrkelse af forsvarsindustrien, 6) koordination af øvelser, og 7) støtte til kapacitetsopbygning i nærområdet.

Implementeringen af EU-NATO fælleserklæringen skal ses i sammenhæng med opfølgningen af de sikkerheds- og forsvarspolitiske aspekter i EU's Globale Strategi (EUGS). EUGS understreger bl.a. behovet for at styrke EU-NATO samarbejdet i lyset af det stigende truslensniveau i og omkring Europa, der har skabt yderligere behov for koordination og komplementaritet mellem de to organisationers sikkerheds- og forsvarspolitiske indsats og instrumenter.

3. Formål og indhold

Det forventes, at medlemslandene bliver orienteret om status for implementeringen af de 42 tiltag for styrket EU-NATO samarbejde. Herefter forventes en bordrunde, hvor medlemslandene vil have mulighed for, at udveksle informationer og holdninger til emnet.

Der vurderes generelt, at være god fremdrift i samtlige samarbejdsområder.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentets Udenrigsudvalg (AFET) udtalt ønske om et styrket EU-NATO-samarbejde.

5. Nærhedsprincippet

Nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Ikke relevant.

8. Høring

Dagsordenen har ikke været i høring.

9. Generelle forventninger til andres landes holdninger

Der forventes generel bred opbakning til at forsætte implementeringen af de 42 tiltag med henblik på at styrke EU-NATO samarbejdet.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter, at EU-NATO samarbejdet styrkes i lyset af det stigende trusselsniveau i og omkring Europa, herunder at der arbejdes videre med implementeringen af de 42 tiltag med henblik på at styrke EU-NATO samarbejdet. Samarbejdet bør implementeres uden unødvendig duplikation mellem de to organisationers indsatser og instrumenter, således at de samlede ressourcer anvendes mest hensigtsmæssigt. Danmark deltager i drøftelser af EU-NATO samarbejde under respekt for EU-forsvarsforbeholdet.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg.

Sagen blev forelagt for Folketingets Europaudvalg den 11. november 2016.